

Kort om handledarutbildning

Kortrapport från 2022 års VFU-barometer på temat kompetens

Bakgrund

Kompetens är ett av fokusområdena i Göteborgs universitets modell för övningskolor (se faktaruta på nästa sida). Denna kortrapport med resultat från VFU-barometern (se faktaruta här bredvid) handlar om VFU-handledarnas kompetens, närmare bestämt om hur genomgången handledarutbildning på 7,5 hp påverkar handledarnas förhållningsätt till handledaruppdraget och hur de uppfattar olika aspekter av VFU vid Göteborgs universitets lärarutbildningar.

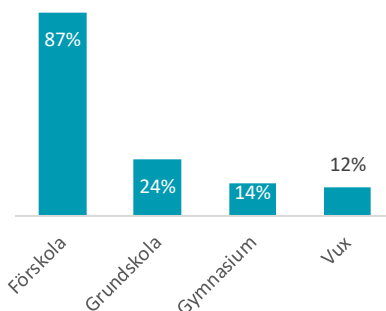
I VFU-barometern fick handledare ta ställning till olika aspekter av hur det fungerar att vara VFU handledare vid Göteborgs universitets lärarutbildningar. I denna kortrapport ska vi jämföra svaren mellan de som har gått handledarutbildning och de som inte gjort det. Kortrapporten bygger på den lite mer utförliga rapporten *Handledarutbildade handledares uppfattningar om VFU* som finns tillgänglig på [Centrum för skolsamverkans hemsida](#).

Hur stor andel är handledarutbildade?

Var tredje handledare (32 procent) angav i VFU-barometern att de har en avklarad handledarutbildning om minst 7,5 hp.

Ju yngre åldrar som handledaren arbetar med, desto större är sannolikheten att ha en handledarutbildning. Högst andel handledarutbildade finns bland de som är verksamma inom förskolan (87 procent). I grundskolan är andelen 24 procent, i gymnasieskolan är den 14 procent och i vuxenutbildning är den 12 procent.

Diagram: Handledarutbildade per skolform

VFU-BAROMETERN 2022

Enkäter till studenter, VFU-handledare och VFU-kurslärare vid Göteborgs universitets lärarutbildningar

VFU barometern 2022 är en samling enkäter om VFU vid Göteborgs universitets lärarutbildningar genomförd hösten 2022. Enkäten omfattade alla VFU-handledare som haft en student läsåren 2020/21 och/eller 2021/22 (3700), alla aktiva studenter som gjort VFU (3200) och alla VFU-kurslärare (164).

Svarande:

Handledare 1901 (51%)

Studenter 1404 (44%)

Kurslärare 88 (54%)

VFU-barometern är framtagen av [Centrum för skolsamverkan](#) i samarbete med referensgruppen för övningskolor (se nedan).

Syftet var att få en övergripande bild av hur VFU fungerar inför införandet av övningskolor.

Referensgruppen för övningskolor fungerar som stöd i utveckling och implementering av övningskolor vid Göteborgs universitets lärarprogram. Referensgruppen består av representanter för lärarprogrammen, samt skolhuvudmän i Göteborgs-regionen. Arbetet samordnas av Centrum för skolsamverkan och Göteborgsregionen.

Handledarutbildades upp- levelser och åsikter om VFU

Resultaten från VFU-barometern tyder på flera olika positiva effekter av handledarutbildning.

Handledarberedskap. I VFU-barometern fick handledarna två frågor som handlar om hur de ser på sin egen beredskap för handledaruppdraget. Den ena frågan var: *Hur säker känner du dig på vad ditt uppdrag som VFU-handledare innebär och vad som förväntas av dig?* Den andra frågan löd: *Enligt din bedömning, i vilken utsträckning har du (genom utbildning och/eller erfarenhet) den kompetens som krävs för att utföra ditt/dina handledaruppdrag?*

Handledarutbildning påverkar både den upplevda säkerheten och den upplevda kompetensen positivt. Andelen mycket säkra på sitt uppdrag är 48 procent bland de som gått handledarutbildning jämfört med 26 procent i den icke handledarutbildade gruppen. Andelen som anser att de har rätt kompetens för sitt uppdrag är också högre bland de handledarutbildade (68 vs 41 procent).

Samverkan. Vidare har handledarutbildade en mer positiv syn på hur samverkan med VFU-kurslärarna fungerar. På frågan *Hur tycker du på det hela taget att samarbetet mellan dig och VFU-kursläraren/VFU-kurslärarna fungerar?* svarade över hälften (55 procent) av de med handledarutbildning anser att samverkan fungerar mycket bra. Motsvarande andel bland de utan handledarutbildning är 27 procent.

Handledares sammantagna nöjdhet. Slutligen är de med handledarutbildning mer nöjda med hur det fungerar att vara handledare sammantaget. På frågan *Allt sammantaget, hur tycker du att det fungerar att vara VFU-handledare för studenter från Göteborgs universitet?* svarade 56 procent av de handledarutbildade att de är mycket nöjda, jämfört med 41 procent bland de utan handledarutbildning

Studentnöjdhet. De studenter vars handledare har handledarutbildning är *inte* mer nöjda med handledningen eller VFU i stort. En tänkbar förklaring till detta är att handledarutbildade handledare ställer högre eller andra typer av krav på studenterna, och att detta påverkar vissa studenters bedömning av handledningen negativt. Notera att detta resultat inte redovisas i diagrammet till höger.

Slutsatser

Den övergripande slutsatsen i denna rapport är att handledarutbildningen påverkar handledarskapet och lärarutbildningen positivt. Handledarutbildade handledare känner en större säkerhet i uppdraget, upplever i högre utsträckning att de har rätt kompetens, är mer nöjda med samverkan med universitetet och mer nöjda med hur det fungerar att vara handledare i stort.

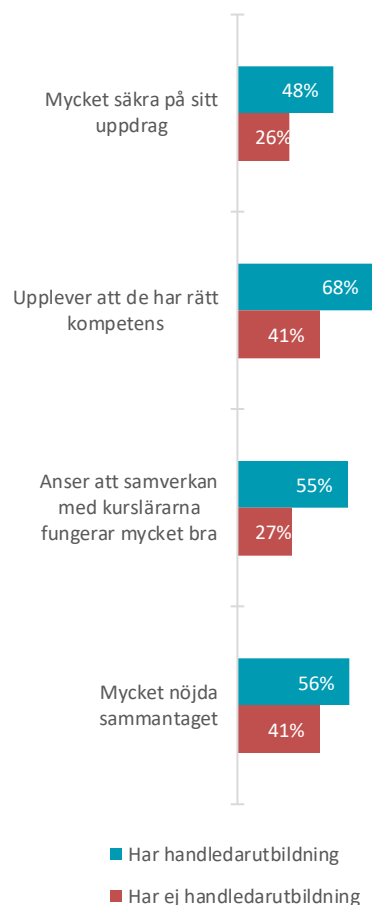
Med tanke på handledarutbildningens positiva effekter tycks det ur ett lärarutbildningsperspektiv vara synnerligen fördelaktigt att satsa på handledarutbildning.

Dessa resultat går hand i hand med Universitetskanslersämbetets (UKÄ) utvärderingar av övningsskolor och Göteborgs universitets utvärderingar av försöksverksamheten med övningsförskoleområden.

UKÄ:s utvärderingar visar dessutom att handledarutbildning också kan bidra till professionell utveckling i läraryrket, då den ger möjligheter att reflektera över den egna yrkesrollen och utveckla förståelsen av den.

En mer utförlig resultatredovisning, analys och metodologiska resonemang finns i rapporten *Handledarutbildade handledares uppfattningar om VFU* på [Centrum för skolsamverkans hemsida](#).

Diagram: Handledarutbildningens positiva effekter

Göteborgs universitets modell för övnings-skolor..... har tre huvudsakliga fokusområden. För det första ska det finnas en *hög koncentration* av både studenter och handledare på övnings-skolorna. Här ingår också att mottagande av studenter ska ske med kontinuitet. För det andra ska VFU-handledare och VFU-kurslärare ha rätt *kompetens* för sitt uppdrag. Det tredje området handlar om tätare *samverkan* mellan akademi och skola, mellan akademins olika lärarprogram, och mellan olika skolor. Mer information om modellen finns på [Centrum för skolsamverkans hemsida](#).

Kompetensutveckling för handledare. Vid Göteborgs universitet ges handledarutbildningen [Professionshandledning för VFU-handledare \(7,5 hp\)](#)

Det finns också en [Introduktion för VFU-handledare](#), som handlar om hur VFU vid Göteborgs universitet fungerar.